

Warszawa, 24 stycznia 2020 r.
KL/29/14/PP/2020

Pan
Jan Sarnowski
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Finansów

Szanowny Panie Ministrze,

w nawiązaniu do opublikowanych na stronie internetowej Ministerstwa Finansów objaśnień podatkowych z dnia 23 grudnia 2019 r. ws. mechanizmu podzielonej płatności, przekazuję uwagi Konfederacji Lewiatan i propozycje uzupełnień do objaśnień.

Z poważaniem,

Maciej Witucki
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Załącznik:

Uwagi Konfederacji Lewiatan do objaśnień podatkowych z dnia 23 grudnia 2019 r. ws. mechanizmu podzielonej płatności.

Uwagi Konfederacji Lewiatan do objaśnień podatkowych z dnia 23 grudnia 2019 r. ws. mechanizmu podzielonej płatności.

1. Dokonywanie płatności zaliczkowych

W analizowanych objaśnieniach, zostało potwierdzone, że w zakresie płatności zaliczkowych decyduje wartość brutto faktury oraz przedmiot transakcji.

Należy przy tym mieć na względzie fakt, że może to powodować pewne wątpliwości, czy chodzi wyłącznie o płatności zaliczkowe dokonywane na podstawie faktur zaliczkowych. Należy doprecyzować zasady stosowania obowiązkowego MPP w przypadku płatności zaliczkowych dokonywanych przed otrzymaniem faktury, przy uwzględnieniu sytuacji, gdy późniejsza faktura obejmuje wyłącznie kwotę konkretnej zaliczki, bądź kilku zaliczek, a nawet może nie być wystawionej faktury zaliczkowej, tylko od razu faktura za dostawę towarów (w terminach zgodnych z ustawą o VAT).

2. Płatności zbiorcze

Zgodnie ze stanowiskiem prezentowanym przez Ministerstwo, płatności zbiorcze mogą być dokonywane przy użyciu komunikatu przelewu MPP, tylko w sytuacji, w której dotyczą wszystkich faktur wystawionych przez danego kontrahenta w danym okresie.

Wynika z tego, że nie istnieje możliwość dokonania przelewu zbiorczego tylko za wybrane faktury zakupowe, gdy przelew nie obejmuje wszystkich faktur wystawionych w danych okresie. W związku z tym, podtrzymywane stanowisko Ministerstwa Finansów, oznacza że skorzystanie z omawianej regulacji przez podatników jest w istocie bardzo ograniczone.

Co również istotne, pojęcie wszystkich faktur, odnosi się także do tych, które jednostkowo nie byłyby objęte obowiązkiem MPP.

Tym samym postulujemy modyfikację dotychczasowego podejścia Ministerstwa i wskazanie, że przedmiotowa regulacja (art. 108a ust. 3a ustawy o VAT) wskazująca na konieczność objęcia komunikatem zbiorczym płatności za wszystkie faktury wystawione w danym okresie, dotyczy tylko tych faktur, które podlegają pod obowiązkowy split payment, a nie wszystkich faktur wystawionych w danym okresie.

Jak postąpić w przypadku, kiedy pominięta zostanie faktura, która powinna zostać zapłacona w ramach płatności zbiorczej, np. dostarczona zostanie przez pracownika z opóźnieniem.

3. Zakres załącznika nr 15 dotyczący branży motoryzacyjnej

W analizowanych objaśnieniach, nie rozstrzygnięto wątpliwości, w jaki sposób należy rozumieć zakres załącznika nr 15 ustawy o VAT w odniesieniu do towarów z branży motoryzacyjnej.

W załączniku wymieniono zarówno sprzedaż detaliczną jak i hurtową części i akcesoriów do pojazdów samochodowych jak również poszczególne (wybrane) typy części i akcesoriów do pojazdów.

Przykładowo, powstaje wątpliwość odnośnie dostawy filtrów samochodowych, które nie są objęte wprost kategorią wskazaną w załączniku nr 15 do ustawy o VAT jednak ich dostawa dokonywana jest w ramach sprzedaży hurtowej albo detalicznej objętej załącznikiem nr 15, wskazującym w szczególności na:

145	45.31.1	Sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
146	45.32.1	Sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych (z wyłączeniem motocykli) prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
147	45.32.2	Pozostała sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
148	ex 45.40.10.0	Sprzedaż hurtowa motocykli oraz części i akcesoriów do nich - wyłącznie sprzedaż części i akcesoriów do motocykli
149	ex 45.40.20.0	Sprzedaż detaliczna motocykli oraz części i akcesoriów do nich prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach - wyłącznie sprzedaż części i akcesoriów do motocykli
150	ex 45.40.30.0	Pozostała sprzedaż detaliczna motocykli oraz części i akcesoriów do nich - wyłącznie sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do motocykli

W praktyce powstają więc istotne wątpliwości, jaka jest relacja klasyfikacyjna pomiędzy konkretnie wskazanymi kategoriami towarów z branży motoryzacyjnej a kategoriami pojęciowymi de facto rodzaju działalności polegającej na detalicznej albo hurtowej sprzedaży części i akcesoriów.

Jak rozumiemy, intencją ustawodawcy było objęcie obligatoryjnym split paymentem poszczególnych towarów/usług wrażliwych na wyłudzenia VAT podczas, gdy w wyniku wskazania w załączniku opisanych kategorii sprzedaży hurtowej/detalicznej doszło do objęcia mechanizmem podzielonej płatności całej dostawy realizowanej przez podmioty zajmujące się hurtową/detaliczną sprzedażą części motoryzacyjnych, bez względu na przedmiot konkretnej dostawy. Tym samym, można dojść do wniosku, że zakres załącznika nr 15 w omawianym przypadku ma charakter de facto podmiotowo – przedmiotowy. Bez wątpienia, nie to było natomiast intencją ustawodawcy, który w uzasadnieniu do ustawy wprowadzającej obligatoryjny split payment wskazuje, że „*Oczywiście obowiązek stosowania tego mechanizmu będzie dotyczył wyłącznie konkretnych towarów i usług, enumeratywnie wymienionych w załączniku (...)*”. Co więcej omawiana konstrukcja nie jest zgodna z zasadą racjonalnego ustawodawcy, skoro kategoria hurtowej/detalicznej sprzedaży części i akcesoriów odnosząca się do rodzaju działalności jest pojęciem szerszym i tym samym nie byłoby w ogóle konieczne enumeratywne wymienienie w załączniku dodatkowo poszczególnych kategorii towarów z branży motoryzacyjnej.

W kontekście powyższych rozważań, zasadne jest więc ustosunkowanie się Ministerstwa Finansów, do problemu kwalifikacji poszczególnych części oraz pozycji z załącznika nr 15 w ramach obowiązkowego split paymentu bowiem, zakres załącznika jest niejasny i budzi istotne wątpliwości podmiotów z branży motoryzacyjnej. Należałoby również rozważyć usunięcie z załącznika omawianej kategorii sprzedaży hurtowej/detalicznej. Warto wskazać, że problem ten dotyczy nie tylko producentów części

samochodowych, ale również wszystkich podmiotów w łańcuchu ich dostawy (przez dystrybutorów/pośredników hurtowych po podmioty dokonujące sprzedaży detalicznej). Co więcej omawiana kwestia dotyka istotnie nie tylko podatników VAT z siedzibą w Polsce, ale również zarejestrowanych na VAT w Polsce podatników zagranicznych oraz ich polskich klientów – podatników VAT, po których stronie ciąży ewentualny obowiązek dokonania zapłaty w ramach split paymentu oraz sankcje z tym związane.

4. Klauzula „mechanizm podzielonej płatności”

W analizowanych objaśnieniach, zostało zaznaczone, że faktura dotycząca transakcji objętej obligatoryjnym MPP powinna zawierać wyrazy „mechanizm podzielonej płatności”.

Należy przy tym mieć na względzie fakt, że podatnicy często dokonują transakcji z zagranicznymi kontrahentami. W tym kontekście warto wskazać, że sprzedawca powinien mieć wybór co do sposobu oznaczania mechanizmu podzielonej płatności. Na przykład poprzez zastąpienie go klauzulą o treści „MPP” oraz w wersji angielskiej „Split payment”.

Wskazane przykłady adnotacji uważa się za uzasadnione ze względu na praktykę obrotu, w konsekwencji nie powinno mieć to znaczenia dla uznania danej faktury za wadliwą i wymagającą skorygowania.

5. Sposób dokonywania potrącenia

Zgodnie z uzasadnieniem do ustawy wprowadzającej MPP, przy dokonywaniu płatności w mechanizmie split payment można uwzględniać kompensaty, jednak jedynie w rozumieniu kodeksowym (zgodnie z art. 498 Kodeksu Cywilnego). W analizowanych objaśnieniach, zostało wskazane, że tego typu interpretacja ma zapewniać stan, w którym w ramach rozliczeń split payment nie są uwzględniane wielostronne kompensaty umowne.

Wobec powyższego, wątpliwości dotyczą możliwości dokonania kompensaty w split payment, w przypadku gdy co najmniej jedna z wierzytelności będących przedmiotem kompensaty nie jest jeszcze wymagalna, a także wielostronnych kompensat umownych i potrącenia kaucji gwarancyjnej z kwoty zafakturowanego wynagrodzenia.. Przepis art. 108a ust. 1a ustawy o VAT wyraźnie dotyczy „płatności”, więc całkowicie bezpodstawne jest ograniczanie w objaśnieniach sposobu regulowania wzajemnych wierzytelności przez strony transakcji, skoro obowiązkowy MPP zgodnie z art. 108a ust. 1a ustawy o VAT dotyczy tylko regulowania należności w formie dokonania płatności, która nie występuje w przypadku jakiegokolwiek kompensaty.

Kolejną kwestią, jest przydzielanie kompensaty do wybranych pozycji z faktury. Powstaje pytanie, na które nie udzielono odpowiedzi w objaśnieniach, czy kompensaty należy dokonywać w sposób proporcjonalny czy można dokonać ją uznaniowo, gdy tak postanowią strony transakcji (np. tylko w odniesieniu do transakcji objętych obligatoryjnym MPP a w pozostałym zakresie uregulować fakturę przelewem).

6. Solidarna odpowiedzialność faktora/podmiotu trzeciego

Art. 108a ust. 5 ustawy o VAT stanowi, że *"W przypadku gdy płatność zostanie dokonana w sposób określony w ust. 2 na rzecz podatnika innego niż wskazany na fakturze, o której mowa w ust. 3 pkt 3, podatnik, na rzecz którego dokonano tej płatności, odpowiada solidarnie wraz z dostawcą tych towarów lub usługodawcą za nierozliczony przez dostawcę towarów lub usługodawcę podatek wynikający z tej dostawy towarów lub tego świadczenia usług do wysokości kwoty otrzymanej na rachunek VAT."*

Wątpliwość dotyczy tego, czy faktor (podmiot będący stroną umowy faktoringu) otrzymujący kwoty w procedurze podzielonej płatności, będący podatnikiem w rozumieniu ustawy o VAT, będzie ponosił solidarną odpowiedzialność w VAT w sytuacji, gdy jego dane (w szczególności pełna nazwa, nr rachunku bankowego) zostaną uwidocznione na fakturze dla odbiorcy towarów/usług. Powołany wyżej art. 108a ust. 5 ustawy o VAT wskazuje wprost, że odpowiedzialność solidarną w VAT ponoszą wyłącznie podatnicy, którzy nie zostali wskazani na fakturze. Zakładamy przy tym, że jeżeli faktor, który jest podatnikiem (tzn. podmiotem, który prowadzi działalność gospodarczą - niezależnie od kraju, w którym ją wykonuje) na fakturze zostanie wskazany, takiej odpowiedzialności nie powinien ponosić.

Niemniej Ministerstwo Finansów w objaśnieniach z 23 grudnia 2019 r. stwierdziło jedynie, że: *"Zapłata w MPP na rzecz faktora skutkuje powstaniem u faktora odpowiedzialności solidarnej wraz z dostawcą tych towarów lub usługodawcą za nierozliczony przez dostawcę lub usługodawcę VAT"*. W związku z powyższym istotnym jest doprecyzowanie tej kwestii.

Wyjaśnienia wymagają także skutki dokonania płatności na rzecz faktorów niemających miejsca siedziby na terytorium kraju.

7. Oznaczenie klauzulą „mechanizm podzielonej płatności” faktur, które mają być przedmiotem kompensaty

Podatnik dokonujący dostawy towarów lub usług z załącznika nr 15 do ustawy o VAT w wystawianych fakturach, w których kwota należności ogółem stanowi kwotę, o której mowa w art. 19 pkt 2 ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, zobowiązany jest do zamieszczenia wyrazów „mechanizm podzielonej płatności”.

W tym kontekście warto jednocześnie wskazać, że budzą wątpliwości czy określanie regulowania zobowiązań w drodze kompensaty wymaga dodatkowego oznaczenia faktury klauzulą „mechanizm podzielonej płatności” w przypadku, gdy wiadomo, że przedmiotowe faktury nie będą regulowane poprzez komunikat przelewu tylko w drodze potrącenia.

W tym kontekście, zastrzeżenia budzi art. 108a ust. 1b ustawy o VAT, w którym uregulowane zostało, że podatnik wystawiający fakturę z obowiązkową adnotacją „mechanizm podzielonej płatności” jest zobowiązany przyjąć płatność kwoty należności wynikającej z takiej faktury z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności.

Konfederacja Lewiatan, KL/29/14/PP/2020

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

